

Зв'язу Лемко

РІК II.

Ч. 22 (46)

Львів, 15-го листопада 1935

Виходить двічі в місяць,

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ LEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 1/2 ам. дол. або рівновартість.

Історична повість про Лемківщину

Цими днями появилася на книгарських полицях нова повість Івана Филипчака «Будівничий держави». Автор (мимоходом кажучи сам з походження: Лемко) малює в ній добу розросту княжої держави за Володимирка Ростиславича, коли то границі її сягали ген аж під Тарнів і Шавницю на Заході. Акція повісти (велика частина) проходить на Лемківщині (Вулч, — Улюч — Іванчепіль) а провідник Лемківщини сянціцький тисяцький Гілярій Поливка з своєю донькою Славою належать до найкращих героїв повісти. Зокрема сянціцький полк під його проводом — це найкраща бойова формація Володимирка. Лемки повинні масово поширити цю повість між собою, щоб знали про славне минуле своїх предків. Проф. Филипчаків належить щира подяка, що не забуває про свої рідні сторони і в своїх повістях (За Сян, Княгиня Романова, Дмитро Детько) їх прославляє!

І.—ко.

—о—

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Знову неумолима смерть забрала з поміж наших рядів вірного сина Лемківщини Григорія Баньківського, купця в Перемишлі, що внаслідок нещасливого випадку помер в перемиському шпиталі в дні 23 жовтня ц. р. Похорони відбулися 25 жовтня ц. р. при участі всіх членів філії «Сокола» і філії «Купців і Промисловців». — Вічна йому Память!

ЛИСТОПАД — місяць Українських Інвалідів! Кожний українець обов'язаний у цьому місяці зложити жертву на допомогу Українським Інвалідам.

Український Театральний Гурток в Боску, що давав вистави в Сяноці, дооколиці та виїздив аж до Перемишля.

Цікаве зі світа

Війна в Африці коштує Італію досі понад мільярд злотих.

Крокодил пожеж італійського шпіона, що підчас утечі хотів переплисти ріку в Абіссинії.

Мурини з англійської Сомалі змогли абіссинцям вирізати італійський відділ.

Від спраги померло 250 італійських вояків в пустині Данакіль. Абіссинці затроїли всі дооколичні студні.

Абесинці забезпечуються перед нападом італійських літаків у цей спосіб, що безнастанно водять по містах групи італійських полонених.

По здобуттю абесинського міста Адуї найшли в одній палаті двох левів. Їх замкнули в клітці та вислали до Риму в дарі для Мусолінія.

На чеськім Шлеську хтось постійно підпалює чеські будови. 15 жовтня згоріла нова чеська школа в Коутах і дім пожежної сторожі в Краважу. Вслід за підпалами йдуть масові ревізії і арештування декотрих тамошніх німців.

В Чехословаччині міністр війни зарядив обов'язок перевишколу усіх горожан без винятку, навіть нездібних до ношення зброї. Крім цього створили в цілім краю численні гарматні осередки, зокрема на Закарпаттю і Словаччині. На Закарпаттю створило міністерство військових справ два нові військові гарнізони, а то в Рахові і Гуменнім.

На Буковині під Чернівцями згоріли дві жидівські синагоги. Шкоди є на 4 міль. левів. Пожежа повстала на сам судний день. В огні згоріла тора, а це жиди уважають за велике для них нещастя.

Проганяймо темряву з наших сіл

Роботи в полі вже скінчені. Надходять довгі зимові вечори. Ці вечори мусимо використати. Перед нами велике завдання. Але це завдання дуже легко виконати: виповідаємо війну з неграмотністю. Продовж цієї зими не сміє лишитися ні один чоловік у селі, що не знав би читати і писати. Кожна хата стає школою — від сьогодні, аж до побіди! Бо якщо зрозуміємо, що навіть такі китайці й вони ведуть безпощадну боротьбу з темнотою, викорінюючи неграмотність — тоді ми українці покажемо, що ми перші побороємо в наших селах цього ворога.

Як це зробити? Незвичайно легко і скоро.

Отож кожний, що знає читати і писати, збирає двох, трьох, або дев'ятьох неграмотних і щодня навчає їх по одній букві. Всіх букв маємо тридцять дві. Як візьмемо це під увагу, що зима триває в нас майже пів року, себто понад 150 днів, тоді решта місяців лишається на докладне, точне повторення, оброблення цього так легкого, але дуже корисного завдання. І продовж одної зими не буде в наших селах темряви, бо всі знаємо, що неграмотність гірша від правдивої темноти. В парі з викоріненням неграмотности пошириться в селі свідомість, а свідомість і знання родить добробут.

Запитайте не одного, що бував

»без языка« на еміграції — цей скаже, як тяжко проживати і вдержатися між чужим народом. Скільки дав би він, щоб його навчили бо-дай листа написати до рідні? Та — як поводяться посторонні люди з безязичним-неграмотним, що навіть підписати себе не знає?!

І не лише на чужині таке діється; не краще такі серед нас.

Прийде торговий день — народ сипається до міста з усіх сторін світа, одні возами, другі пішком; та на торгових, на ринках, по жидівських закамарках, брудних крамниках такі чуда-дива діються, що цим записав би грубезну книгу. Одного пивки омотали та використали, другого мантії «ошвабили», знову інший впав жертвою своєї неграмотности, бо не знаючи письма, цілу корову перепроцесував. І то за дурничку — отак собі зі сусідою через межу, бо неграмотність звукує поняття людини, робить його неповоротним, незнакомим з обставинами — сліпим.

Тому, щоб захопити всіх до цієї зимової праці, постановляємо: хто пришле вам у перших початках весни, або скорше — посвідку, стверджену гр. кат. Урядом Парохіальним, яка вказує — що в цьому селі не має ані одного неграмотного від 10—45 літ життя, дістане слідуочу нагороду: однорічний безплатний побут на науці Господарсько-Садівничої Школи в

Милованню.

Кожний знову наш передплатник, що буде мати вирівнану переддлату та перешле нам посвідку, також потверджену «. парохом, що навчив 9 неграмотних писати і читати продовж цієї зими, одержить: 10 (десять) цікавих і повчаних книжок, великої вартости.

Вкінці кожна читальня «Просвіти», кружок «Рідної Школи» і «Сільського Господаря» може також брати участь в цьому змаганні і за успішну працю одержить, або вище вимінені книжки, або одну «Велику Історію України».

Крім цього розішлемо всім учасникам боротьби з темнотою і неграмотністю цікаву книжечку, яка вийде друком п. з.: «Українське весілля на Лемківщині».

Тому вже починаймо освітню працю! Найкраще гуртками 9 людей.

ЛІКВІДУЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У БЕРЛІНІ.

Німецька влада вирішила ліквідувати з цим академічним роком Український Наук. Інститут у Берліні, як самостійну одиницю, а його персонал, бібліотеку та домівку приділити до недавно створеного Німецького Інституту для закордонних дослідів, як українську його секцію.

ДОБРО ЧАСОПISУ є найкращим мірилом добрих дописувачів. Тому пишіть про все точно, що діється в наших горах.

З історії Лемківщини.

Як у давнині повставали оселі в Карпатах

В давнині, дуже давно не було в наших Карпатах ані сіл, ані міст. Цілі Карпати були вкриті густим пралісом. В лісі виводилося багато дикої звірини. Над ріками лиш денезде були буди, що в них жили наші прадіди, займаючися пастирством, ловами, бортництвом. Ці буди, або салаші — шатра збудовані з галуззя, вяжуться з початками первісного лісового осельництва. Вони були зачатками багатьох сел, які повстали на їх місцях. Лісові робітники випалювали в гутах, смолярнях, вуглівках, склярнях — поташ, смолу, дьоготь, вуголь, скло і від цих перших осідків пізніші рільничі оселі прибирали прізвища, що досі задержалися. Саме: Буда к. Кольбушеви і Березова,

Вуглівка, (Венглівка, Ванівка к. Коросна), Гута к. Дуклі, Гутиська к. Фриштака, Гадлі Склярські к. Динова, Загутинь к. Сянока, Мазарія к. Ніська, Склярі к. Яслиськ і Динова, Смолень к. Глогова, Шалашиська к. Березова.

Ця полоса пралісів, що на її повставали щораз то ново-основані оселі, була zarazом знаменитою охороною перед ворожими воєнними походами в один і другий бік Карпатських Земель. Передертися крізь лісову гушавину, місцями заблагнену, було для більшого відділу дуже тяжко. Тому всі воєнні походи зі сходу на захід і наоборот вибирали собі дорогу звичайно дальше на північ — через Люблинщину та Судомірщину.

Також зверхний вигляд лемківських, осель вказує, про існування в давнині полоси пралісу між Сяном та Вислокою. Оселі, що повставали в лісах вже з природи річи не могли творити збитих, суцільних, густо забудованих сіл. Звичайно лиш одна або дві-три родини, що в купі корчували ліс, посе-

лювалися і забудовувалися разом; інші гуртки шукали догідного місця деінде, у певній віддалі. Тому так повстали оселі складаються з кількох, або кільканадцяти окремих груп хат, розкинутих на більшій просторі, відділених від себе колись давно лісом, тепер полями; кожна така група хат має свою окрему назву. Таке бачимо в риманівській, дуклянській, короснянській, стрижівській, рясівській та цілій прикордонній полосі.

На це вказують назвища осель, що повстали на викорчуванім, вирубанім, витеребленім, або випаленім полі серед лісів. Корчина к. Коросна, Поруби к. Березова, Пняки к. Соколова, Опалениська к. Лежайська, Теробось та другі к. Рясшева.

Знову деякі оселі вказують на колишнє багатство лісової звірини в даній околиці: Турянськ к. Буковська, Вовче к. Стришова, Волковія к. Балигорода, Турашівка к. Коросна, Вовки к. Глогова, Лісій Кут к. Тичина, Медведська Вілья к. Соколова і т. д.

ПРО СПРОСТУВАННЯ НЕПРАВДИВИХ ВІСТОК НА ЛЕМКІВЩИНІ

В часописах «Нива» і «Нова Зоря» появилася спростування канцелярії Апостольської Адміністрації для Лемківщини, в яким опрокидуються вісти, подані львівською українською пресою, будьтоби гр.-кат. вірні на Лемківщині переходили далше на православіє. Канцелярія стверджує факт, що від часу, як Апостольський Адміністратор о. Др. Масцох обняв управу нової церковної одиниці, не було на Лемківщині ніодного випадку відступства від католицької Церкви і переходу на православіє чи якусь секту. Протівно, багато осіб вернулось із православія назад до гр.-кат. Церкви й ці навернення тривають і далше.

Радіємо всі, що на Лемківщині нема далших переходів на православіє чи якусь секту, одначе мусимо заперечити, що це сталося — не від часу, як Ап. Адміністратор о. Др. В. Масцох обняв управу нової церковної одиниці на Лемківщині.

Факт лишиться історичним фактом, що останнє село, що перейшло на Лемківщині на схизму, було Усте Руське. А це сталося ще на два роки перед утворенням Ап. Адміністрації на Лемківщині. Від часу переходу на схизму Устя Руського немає на Лемківщині вже далших переходів.

А тепер пригляньмося успіхам праці Ап. Адміністратора о. Д-ра Масцоха на Лемківщині.

Сьогодні вже майже цілий світ знає, як Лемки приймили свого краяна о. Д-ра Масцоха. Вистарчить заглянути до села Барвінка і Зиндранової, або послитати когонебудь із Римаюва-Живця, то вам докладно розповість, як то ці два села, облягали мицуючої зими палату Ап. Адміністратора і як «удушевлялися» його появою на Лемківщині. В тих двох селах, де перед створенням Ап. Адміністрації на Лемківщині нікому й не снилось про перехід на схизму, тепер чуть-чуть, що не вибухла схизма.

А коли хто хоче ще ліпше знати, як православні Лемки приймили свого краяна о. Д-ра В. Масцоха — нехай поїде у грибівський деканат, у котрім з початком липня б. р. переводив Ап. Адміністратор свою канонічну візитацію, а там довідається: які були написи на таблицях коло церков та що і як православні Лемки зо своїм крайном говорили. Одним словом: православні Лемки прийняли о. Д-ра В. Масцоха так, як прийняли крайяни Ісуса Христа у Його батьківщині. Коли Ісус Христос прийшов у свою батьківщину, то Його крайяни питалися: «Чи ж він не є тесля, син Марії, а брат Якова і Йосифа і Юди і Си-

меона? Чи ж і сестри його не тут-же між нами?» І соблазнилися ним. А Ісус говорив їм: Що це є пророк без чести, хиба, що у своїй вітчині і в своїм домі, і між своєю родиною. І

не міг гут ніякого чуда зділати». (Мр. 6. 3.).

Дятого замість хвалитися успіхами праці на Лемківщині, ліпше було канцелярії Ап. Адміністрації вдаритися в груди і в покорі сказати собі: ність раб болій Господа своєю... Аміль.

Петро Криницький

ЗА СЛІДАМИ МИНУЛОГО

Питання: Звідки ми Україні Лемки найшлися у Карпатах і всунулися цим клином аж поза ріку Попрад — дуже цікаве.

Щоб це питання як слід розв'язати та дати нашим ученим дослідникам відповідні до цієї розв'язки матеріяли — всі мусимо взятися до цієї праці. Ця робота дуже легка, до неї не треба ніякого окремого вишколення, ані спеціального знання. Вже в 17. числі п. з. «Збираймо всі матеріяли і назви Лемківщини» писали ми заклик до Всіх наших Передплатників, щоби прислали нам всі знані (затямлені) географічні назви, одначе у відповідь одержали ми лише гарний опис села Малої Ростокі, що переслав нам його Антін Заверач і короткі згадки про назви в селі Матієва, подані Семеном

Копильчаком.

У слідууючому числі подамо готовий квестіонар та сподіємося, що цим разом pomoжете нам у цьому великому ділі.

Одначе відповіді на питання треба списувати безумовно все лише з уст народа; не перекручувати місцевих назв та зв'язаних з ними переказів на «літературний» лад і виговор. Найкраще звертатись до старих господарів, що найкраще знають свою оселю. Всі назви записувані зовсім докладно так, як їх місцеві люди виговорюють, заховуючи наш цінний лемківський виговор. При тім треба конечно при кожній назві зазначувати *наголос*. Всі назви мають бути написані так чітко й виразно, щоб ні щодо одної букви не було сумніву. Відповіді про кожную громаду списувати на окремій картці; коли громада дуже велика і розкинена, то кожна частина повинна мати свою картку.

Критика нашого життя

(Продовження).

12. Нагинайте галузку!

Господарі, ще як господарі. Старші були на війні, зїздили Америку, дехто Францію, молодші також щораз більше горнуться до книжки і газети, але наші газдині і дівчата (є чесні виїмки, слава їм!) то аж страх чоловіка збирає. Живе то з дня на день, гарує як літом, так зимою аж до землі пригинається. Книжка або газета в неї в руках велика рідкість. Правду сказавши небагато у них вільного часу. Хлопи, як більші лінохи, хоч дуже тяжко працюють, виснажили собі в горах більші права. Літом і зимою хоча хлопці і баби працюють цілий день, то вечером хлопці має вже вільне, а баба мусить ще вечеру зладити, корови здоїти, пацяткам дати жерти, змолоти збіжжя на хліб і т. д. Або в неділю й в свято. Хлопці довші собі полежать і цілий день нічого не робить, а баба, то фурт мусить звиватися. Як бачимо, наше жіноцтво понижене і покривджене. Тому воно також під культурним оглядом стоїть нижче. За поправу своєї долі повинно взятися само жіноцтво. Повинно скинути частину своїх тяга-

рів на хлопів та вільний час присвячувати на читання корисної книжки і газети. Зрештою самі хлопці повинні про це подбати, щоб наше жіноцтво було розумніше, щоб вміло щонебудь зварити, держати чистоту і порядок в хаті, бо знають, що на господарці значить добра газдиня. Газдиня підпирає більше як половину господарства. Жінки на Лемківщині перетяжені працею. Доходить до того, що навіть в тяжкі працюють тяжко, отже в часі, коли такої жінці належиться особливо під кінець цілковитий відпочинок. Тому не дивота, що приходять на світ часто недорозвинені діти-каліки. Підчас тяжкі і в останніх місяцях не вільно жінці тяжко працювати! Жінка-мати, коли вона має виховувати діти і як газдиня провадити дім, мусить бути мудра і висококультурна під кожним оглядом. Мусить знати історію рідного народу, щоб від коліски впоювала дитині любов до рідної Батьківщини і до всього рідного, свого, бо «як галузку нагинаєм — так вона виросте».

Далше буде.

Заклик-прохання до наших Братів Лемків в Америці

Ми, прибиті горем громадяни українських земель у Карпатах, звертаємося до наших Братів Лемків в Америці й Канаді з гарячим проханням у такій справі: Цього року наші поля, Богу дякувати, зародили гарно і кожний з нас радий, що по минулорічних зливах і повені не загляне голод і недостача в наших гірських хатах. Тимчасом, на превелике наше нещастя, сталося інакше. Дня 19. липня 1935. р. град завбільшки п'ястука знищив нам до тла весь тяжко запрацьований дорібок. Такого граду не тямлять у нас найстарші люди. Недоспіле ще зелене збіжжя прибігло до землі, змішане з глиною, колоски обиті з зерен, з бандурок остали лишень поломані стовбурці. Садовина також обдерта з овочів. Шкоди доходять до 80—100 відсотків. Так ми зі своїми дітьми осталися без засобів до життя, бо старі засоби вичерпані, а нові знищені. Стоїмо перед загрозою голоду протягом кількох літ. В тім пригнобленні потішає нас і кріпить одна на-

дія. Ми у своїх думках линемо ген за море, до Вас, Брати, і непохитно віримо, що Ви у ту важку для нас хвилину прийдете нам із допомогою. Бо ми знаємо, що Ви тужите за Рідною Батьківщиною і Вам дорогі наші гори Карпати. Ми теж не забуваємо за Вас, бо нас не можуть розділити ніякі океани, ні простори. Во їма тої нероздільної єдності Еміграції зі Старим Краєм, кличемо до Вас, Браття: порятуйте нас в цім нашім нещастю, чим можете, а Господь Бог Вам за це винагородить усотеро, а може надійте і така хвиля, що ми самі матимемо змогу Вам віддячитись. Браття односельчани, засновуйте Комітети допомоги рідному братові, що потерпів від граду.

Датки прохаємо слати до Греко-католического Парохіального Уряду в *Свято-Великій*, п. Крапна і в *Барвінку*, п. в місці.

Хвальні Редакції всіх українських часописів за Океаном прохаємо передрукувати цей наш заклик.

Кожна хата читальнею — кожна мати вчителькою

Заходами T.S.L. (Towarzystwo Szkoły Ludowej в Новому Санчі та завдяки особистій жертвенності гр. Стадницького з Навосеї, вибудовано в Лабовій новий костел. 20. жовтня ц. р. посвятив костел єпископ з Тарнова Лісовскі при участі польських ксьондзів. На цю урочистість прибув і староста Лах та багато інтелігенції польської. Кажуть, що був теж і один гр. кат. священик. Він мав зявитись навіть у ризах, але його «патріотизм» знехтували і не покликали (може за схизматика уважали його?) до цього торжественного акту. А він бідака стояв і ждав аж врешті не діждався.

Як бачимо з цього, то по Крилиці, Жегестові, чергова Лабова, а далі є в пляні T.S.L. вибудувати ще костели (не в польських селах а на нашій рідній Лемківщині) в Руському Устю, Ждині, Крапній, Барвінку і т. д.

А що робиться з нашої сторони? Мовчанка, в тому наземі. А тут з одної сторони русотяпське православ'я, а з другої римо-католицький костел здобуває тріумфи, забирають душі. Тому повстає на Лемківщині пекучою справа виховання молодого покоління та за держання дотихчасового стану посідання. З огляду на особливі трудні умовини — було би вказане й конечно розбудувати сіль захо-

ронок.

Тому бачимо, що ніхто нас не захистить на Лемківщині, не можна оглядатись і на чужу поміч. Не можна оглядатись на Риманів, бо там цілковито не журяться долею Лемківщини. Тільки свідомі селяни мусять самі подбати, щоб наше село лишилось при своїй церкві, своїй українському обрядові та при своїй мові. Несвідомим треба освідомити, сталити душі, загартувати серця, щоб чужинці не мали приступу. Треба поширити якнайбільше «Нашого Лемка».

Перенесення 1/3 частини обезпечення будинків на 1936 р. з ПЗУВ до «Дністра» буде тільки тоді важне, якщо негайно, а найдалше до 25 грудня заплатите премію за полісу

ТОВАРИСТВА
ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер“
у Львові
у його місцевій агенції.

Кожна хата, хай буде читальнею, а кожна мати, хай стане вчителькою своїх дітей на свідомих громадян. Тоді й «врата адові не одоліють Лемківщини». Вона стане як твердий мур, а жадні сили його не розібють. Якнайбільше гарту й свідомости. Будьмо на сторожі.
Шершень.

Як відбулися вибори на Лемківщині, або чому перепав Володимир Соловій?

В сяниській і ліській окрузі роздавали перед виборами по наших селах, летючки такого змісту — подаємо без змін:

Obowatelu Wyborco!
Na otrzymanej od Przewodniczącego kartce do głosowania postaw kreski w ten sposób:

Wzór kartki.

1. Inż. Józef Ostafin
2. Włodzimierz Sołowij
3. Józef Morawski
4. Dr. Jan Rajchel

Czyniąc w ten sposób, głosujesz na dwóch zasłużonych polaków, to jest na Ostafina Józefa i Morawskiego Józefa.

— Як далше було, всі знаємо, тому злишні пояснення і замітки.

ВІЙСЬКО БУДЕ КУПУВАТИ МОЛОКО.

Головна військова команда польської армії видала розпорядок, що у війську відтепер даватимуть воjakм молоко замість чаю і кави. Ці артикули дотепер спроводжували з заграниччя. На каву і чай видавало військо дотепер 20 мільонів злотих річно. Ці гроші підуть тепер на закуп молока. Треба сподіватися, що такий розпорядок облекшить селянам збут на молоко і воно буде трохи вище цінятися.

СОКІЛЬСЬКИЙ КОМУНІКАТ

Хвальна Редакціє!

Просимо помістити на сторінках Вашого почитного журналу ось цей комунікат:

УКРАЇНЦІ!

Бажаємо собі, щоб другі народи числилися з нами, щоб нас поважали й цінили.

На це мусимо собі заслужити. Мусимо навчитися лучити наші сили, дбати про точність, порядок і послух. Ці прикмети треба розвинути вже у молодого покоління; розвивається їх руханкою і спортами. Чоловік, що хоче, щоб його поважали, мусить в небезпеці показати свою рішучість, в роботі свою совісність, в обов'язках свою витривалість, у розмові свою сміливість. Хто за молоду віддається спортам і руханці, той набуває ці всі прикмети. Чоловік здобуває собі у других поважання, коли має гарну поставу, гарний хід, гарні

рухи, є сильний, звинний, здоровий. Красу і здоровля дають руханка й спорт.

Українці! Вступаймо в члени «Сокола!» Дбаймо про наше здоровля, нашу силу, красу, скріпим руханкою прибитий дух, викориньмо із себе боязкість, наберім охоти й відваги до праці. Чим більше будемо мати руховиків, тим більше всі будуть з нами числитися. Не відмовляймося від участі в руханці чи спортях, бо тратимо нагоду продовжити своє життя. Селянин чи робітник, урядник, чоловік, чи жінка повинні щоденно посвятити кілька хвилин руханковим вправам, а що найменше два рази в тиждні вправляти в сокільській рухівні. Це єдине жерело скріплення тіла й духа!

Гарзд!
Сокіл-Батько.

—о—

треба обережно поводитися та не дозволяти дітям вештатися коло машини — «нешастя не спить» — а стереженого Бог береже!

Бережіть дітей. Іван Яцканич з Мушинки, копаючи бараболі, розложив на полі вогнище, коло якого бавилися діти. Господар зайнятий працею не бачив, як його 5-літня донечка зблизилася до вогню, від якого занялася її суконка. Заки батько надбіг з поміччю, дитина так попарилася, що в кілька годин по випадку померла. А вже не раз писали ми «уважайте на малі діти!»

Підкопуються під хату. В селі Сторожі В. сянського повіту, трьох озброєних бандитів підкопалося під хату господаря Михайла Зубрида. На щастя, господар збудився, наробив крику, а бандити остріляючися — повтікали.

Дальше проти жидів. В Німеччині видає влада зарядження, якими забороняють жидам доступ до публичних інституцій та нежидівських цвинтарів. Згідно з цими зарядженнями не вільно жидам у неділю виходити на місто, не можуть вони користати з якихнебудь самоврядних привілеїв, не вільно також новоприбулим жидам входити до міста. Хоч раз правда, бо досить вже такої жидівської саламахи.

Ет — коли то в нас — бодай — примусять жидів до ладу в містах, бо коло жидівських куч стоси сміття — смороду й другої жидівської зарази!

В С Я Ч И Н А

Пошести у львівському воєвідстві. На терені леського і турчанського повітів стверджено в останніх часах більшу скількість занедужань на черевний тиф. Санітарна влада вислала там дезінфекційні відділи з доглядачками, білям і й іншим приладдям. Переведено також охоронне щіплення осіб, що стикалися з хорими. Багато хорих уміщено в шпиталях в Сяноці і

Турці.

Троячки. Біля Ченстохови, в селі Рибна 22-літня Ева Йойчикова повила двох хлопців і одну дівчинку. Мати і діти цілком здорові.

Смерть при молочній збіжжя. У Звизячах к. Горохова, Володимир Дорольчук, ослугував машину до молочення збіжжя, маючи шию овязану хусткою. Валок молочільні хопив кінчик хустки та з нею і Дорольчука, який згинув сейчас через удушшення. При машинах

Іван Филипчак.

БУДІВНИЧИЙ ДЕРЖАВИ

Історична повість з XII. віку з передмовою о. Р. Лукава. Накладом філії Тов. «Просвіта» в Самборі. Ціна 1.65 зл. Це чергова історична повість про перемиського князя Володимира, як будівничого нашої держави, що злучив усю Галичину в своїх руках.

Професор Іван Филипчак відкриває в цій повісті забуту в наших письменстві українську лемківську землю, життя та звичаї наших Лемків, вказуючи, що Лемківщина також не оставала на окремому місці, лише брала живу участь в наших державницьких змаганнях.

...По мясницях дав король Гейза тайний приказ жупанам мобілізувати полки й, як тільки потепліє, вирушати за гори, на Сянські Ворота.

Так і сталося. На початку березня угорські полки рушили вдорогу. В половині місяця перейшли границю всилі 10.000 коней і переступили Сянські Ворота.

Застогнала сянська земля. Тривога

запанувала серед боярства й смердів. Населення частинно скрилося з своїм добутком у вертепах і яругах, а частинно шукало безпеки серед сильних сянських мурів.

Почавши від Дуклі, всі десятники й сотські спішили зі своїми зводами вояків до Сянока. Везли з собою на конях, хто що захопити міг. Тисяцький з тивуном зайнялися обороною городу. Сянський полк побільшався з дня на день. Вої щоденно вправлялися в стрілянні з метавок на головних бастіонах городу. Побудували великанські печі варити смолу. За мурі городу скривалося українське боярство від Тилича, Коросна, Романова, Іванчеполя.

Тисяцький прийняв верховну команду й повідомив князя, що угорське військо в великій силі переступило границі та йде на Сянік, просив негайної помочі, бодай з Перемшля, бо сподіється, що за тиждень Угри будуть під Сяноком.

Однак тисяцький помилився, бо угорські полки шойно десятого дня станули під мурами сянського замку, що облятий з усіх сторін водою, бли-

стів від проміннів сонця, неначе насміхався з ворога. Замок забезпечено в поживу на кілька місяців. Стрімка скеля від Сяну й половецького потоку берегла замку від ворога, а наповнений водою глибокий рів від городу, робив його нездобутою твердиною, якої другої в цілій Україні не було.

Перші стяги угорської кінноти показалися зі сторони Загіря. Під мурами сянського замку станули коло полудня. На болягах розложили свої шатра. В саме полудне підступили під мурі перші малярські стежі й зачали тривожно трубіти. По хвильці виступив якийсь малярський воїн і тубальним голосом у словянсько-руській мові звивав обляжених Українців, щоб без бою піддалися угорському королеви. Він усіх помилює й пригорне до свого королівського серця! На той завив залунав на мурах Сянока гомеричний усміх. Українські вої глумилися з дотепних Малярів.

— Ходить до нас ближше, поговоримо собі, як товариші по оружі, як братя по мечях, просимо, підійдіть ближше.

(Дальше буде).

—о—

Господарська сторінка

Засновуймо господарські кружки

З історії Українського Народу довідуємося, що наші хати, наше помешкання, пожива, пісна страва — гноївки перед вікнами хати, стайня під одним дахом — це той самий образ нашого життя, що й продовж віків.

Насувається питання, чому саме на цьому господарському полі немає жадної зміни на краще? Чому ніхто не дбає про піднесення селянського життя, про ведення українського господаря на західних окраїнах до добробуту? Чому сам господар не хоче продумувати та поліпшувати свою долю? І так рік за роком минає, а наше село як бідувало, так і далі капарить. Деж тоді причина цього невідрадного явища?

Сміло скажемо, що по часті ми самі багато завинили. Ось така безплатна, без обчислення ведена, старечими способами господарка, без книжки в руці, без жадної організації, без нового знання і поступу — оце причина цього відвічного зла.

Знаємо також з передання, що наші діди мусіли так господарити, бо тоді не було ніде у наших селах шкіл, люди жили без письма, без писаного слова. Сільський народ, прикований до землі, як робучий інвентар, був неписьменний; ціла його освіта розпочиналася та zarazом і кінчилася наукою катехизму в церкві. Нема навіть що згадувати про тодішні сільські шкілки, бо таких, або взагалі не було, або якщо були, то існували тут і там часово.

З устних переказів знаємо, що шкілки повставали лише там, де парох був охочий до просвіти, або дяк (дяко-учитель) з замилуванням відданий своїй званню, вчив у своїй хаті з букваря, або з писаних табличок азбуки та трохи писати й числити, а ціла шкільна наука кінчилася на читанню псалтиря та апостола.

Тому годі дивуватися, що не було майже жадного поступу на господарському полі. Однак сьогодні, як немає нашої хати в горах, де не знали-би добре читати та писати — не сміємо цього промовчувати та жити старинними способами. Зокрема під теперішню безвихідну пору мусимо викоринити з наших хат ці перестарілі способи господарювання та перейти на поступову дорогу.

Це дуже легко зробити. Треба засновувати в кожному селі господарські Кружки. В цих Кружках будемо вести освітню працю, що вкаже нам правильні способи використання господарського варстату у всіх його ділянках.

Природні обставини наших гір такі чудові, що при добрій волі, при здвоєній поступовій праці добудемо скоро бажані успіхи і великі користи.

Як будемо мати кращі доходи з наших піврільків, третин, вертань, з використання всіх неужитків, з повоза-ложених садів і пасік — тоді не буде біда, нужда і голод царити в наших хатах, лише достаток і добробут стане нашим щоденним хлібом, а часопис і книжка культурною потребою кожної хати.

— 0 —

Як і коли садити овочеві дерева?

Дуже важною обставиною при садженні овочевих дерев — буде відповідне приготування ґрунту. Овочеві дерева можна садити в осени та в часі весни, саме від кінця жовтня аж до перших — ранніх морозів, на весні — як лише земля розмерзнеться, до половини квітня (при пізній весні до кінця цього місяця). Однак найліпше в осени розводити сад, бо осінню порою знаходиться найбільше вогкості у воздуху, притім дерево загоєє свої рани на корінцях ще до зими, а часом може навіть вкорінитися. На легких, піскуватих ґрунтах найкраще засаджувати дерева в осени, але у мягкій, глиникуватій ріллі садити в часі весни.

Молодим овочевим деревцям найбільше шкодять західні вітри, тому дерева по засадженні треба припалювати, або радше привязати лозою або дротом надітим старими корками, у формі вісімки, до глибоку у землі закопаного палика.

Овочеве дерево треба докладно перед садженням оглянути, полумати або ушкоджені корінця притати гострим садівничим-зокривленим ножом — аж до здорової клітини; притинати треба так, щоб лишати як найменшу рану. Добре також оглянути корону і таксамо витяти ушкоджені галузки.

Перед садженням овочевих деревцять, робимо на полі, де будемо заводити сад, помір-плян, щоб відповідно віддалити одне дерево від другого. Відтак на означених місцях, найкраще глибоку вбитими паликами, що до них привяжемо засаджені щепки, копаємо доли. У ці доли ставимо дерево та поволи засипаємо мілкою землею, щоб земля заходила між корінці та по засипанню до половини втолюємо землю, так, щоб пеньок лишався на зовні над землею. До землі додаємо компосту — добре перегни-

того гною, бо свіжий обірник шкодить корінцям.

Ніколи не треба кілька місяців наперед копати земних долів під овочеві дерева, бо дерево засаджене пізніше до такого долу, вгнітає опадаюча земля та через це часто дерево дістає рака. Рівнож при такій роботі спідня земля-мертвиця, або як в горах зовуть «цїлець» дістається на поверхню — тому гинуть різні земні дрібно-устрої — потрібні до життя овочевим деревцям; вкінці така земля стається довший час неужиточна для деревцять. Великі та глибокі доли лише тоді копаємо, як земля тяжка, збита, бо в ній корінці не могли б розростатися і дерево загинуло би.

Новозаведений сад треба добре щороку під зиму навозити старим обірником та мілко припокладати. Тоді будемо мати добре родючий сад і зоране поле — в саді використаємо на весні під різну городовину.

Юліян Тарнович.

— 0 —

ЦІННІ ГОСПОДАРСЬКІ ПРИГАДКИ.

Чи знаєте, що колястра є на це, щоб нею шлунок новонародженого телятка вичистився із залишків покарму, що його теля побирало в нутрі корови? Перше молоко від отеленої корови належить теляткови, тому зле роблять такі господині, що це молоко дають своїм дітям, бо воно нездорове для дітей.

Курячі відходи та другої домашньої птиці треба збирати та переховувати сухо у возівні, або шопі, бо вони дуже корисні під городовину. Під грядкою, що на її сідають кури, треба прикріпити дошку та на неї збирати відходи. В цей спосіб буде чисто в курниках і буде багато природніх погноїв під городовину.

Хто вживає бульбяне напіння на підстилку під худобу, повинен це натиння перед стеленням порубати на короткі кусники та добре перемішувати обірник на гноївні. Щоб обірник був вартісний, треба його бодай два рази на тиждень втолювати коровами і держати його в місцях, захищених перед вітрами.

Вчитися господарки з книжок і засновувати господарські Кружки.

Поширюйте „Нашого Лемка“

ГОРАМИ І ДОЛАМИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

ДЕ НАУКА — ТАМ І СИЛА.

Коло Дидії є гарне, хоч невеличке село *Грушівка*. Його населення не знало — дивним дивом — довго — з якої сторони забратися до культурної праці. Незрячі пробували навіть щастя у завлеченому баптизмі, сходилися з сусідами та забували про цю важку дорогу морального і матеріального виховання, що вона від віків вказує українцям правдивий національний шлях. Тому в *Грушівці* різні господарі порядкували нашим українським добром. Остоею перед чужим зазіханням є для Українського Народу читальня «*Просвіти*».

Тішить нас вістка, що й *грушівська* молодь відшукала себе та береться до освітньої праці.

Честь Вам, *грушівські* молодці! Дай Боже, щоб на нашій *Дорогій Лемківщині* не було ні одного українського села, де не було би читальні «*Просвіти*», або другої освітньої установи. Знання й освіта веде до добробуту, убожество поневолює.

СЕЛО ГРАБІВКА, повіт БЕРЕЗІВ.

Наше село з *Грушівкою* — це найменше свідомі села українські, в *березівському* повіті. Немає в нас читальні, кооперативи. В селі повню крадедей. Один одному — бідний бідному — краде, що попаде. Поза цим часто на забавах є бійки, ножі, коли йдуть в рух — розбивають собі хлопці голови, ріжуться. А це все є впливом, що село потапає в темюті, національній несвідомості. А хто-ж нас має освідомити, як ніхто навіть і не подумає про нас. Правда, важко в нас заложити «*Просвіту*», але поволі, витривало все можна зробити. Тому кличемо свідомих з *Яльми*, з *Кіньсько*го, займіться нашим селом, а побачите, що праця ваша не піде на дармо.

А коли *грабівські* люди порозумнішають, стануть читати свої газети, зрозуміють, що треба їм ставати до змагань за культурне обличчя села, перестануть кланятись чужим, ворожим богам — а будуть держатись твердо своєї української церкви, обряду нашого, позбудуться жидівських нявок, заложать собі кооперативу, «*Просвіту*».

Віriamo, що свідомі сусіди, як і *сянські* інтелігенти, займуться нашим селом в найближчому часі. А ми всіх сил доложимо, щоби праця ваша дала овочі. Ждемо на вашу пораду, поміч; приходіть, освідоміть нас, наведіть правильну дорогу. Кличемо голосно, бо пропадаємо. Чуєте нас?

Грабівський.

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

Прошу Хв. Редакцію «*Нашого Лемка*» помістити мій короткий допис з далекої країни.

Тут, де я живу, в Канаді, у *Верноні* (брит. Колумбія) — існує вже третій рік наше Українське Національне Товариство. Воно має свій власний дім, наша свідомо молодь, так дівчата як і хлопці, дають часто гарні театральні вистави і представлення. Забави і танці відбуваються дуже прилично; тому мило подивитися, що молоді знають віддати честь і пошану старшим батькам, за це чужинці нас Українців поважають.

Безперечно все читаємо часописи зі *Старого Краю* — зокрема «*Український Бескид*» і «*Нашого Лемка*», але сумно нам, як довідуємося, що ще в деяких наших селах не забувають пити горілку, при горілці часом ллється кров з буйних молодечих голів — навіть і невинних. Цим ганьбите наші гори, понижуєте честь народу, а себе руйнуєте на втіху постороннім людем. Брати і батьки *Лемки* — до Вас кличу: виховуйте своїх синів для слави Божої, для добра родичів і краси Народу.

Ваш брат Степан К.

ДЕ-Ж КЛИЧ «СВІЙ ДО СВОГО»?

Володський вїт заборонив погорільцям в селі *Лодні* вкривати нові хати соломною — лише дахівкою або бляхою. Знаємо, що сьогодні господарі пізнали вагу цементових дахівок, що є ще трівкіші як бляха і вдесятеро дешевші, тому вкривають новопобудовані будинки такою дахівкою. До *лодинських* господарів загоостили селяни з поблизких сіл, що мають такі машини та хотіли їм допомогти у нещастю виробом дешевої дахівки. Треба було лише з *Сяну* привезти пісок і з *Сянока* цемент. Одначе як приповідка каже — дав Бог купця а чорт приводить фактора — так і тут сталося. Збіглась жидівня до погорільців та давай їх намовляти, щоб у них брали дахівку.

Чому господарі не зарадяться от хочби *рачківських* господарів, що мають такі машини, лише все ще вірять жидам, які дають підлу роботу, бо дахівка без відповідного відсотку цементу скоро розлетиться *Лодняни* — коли вилізете з жидівських карманів?!

Чи Ви вже купили
„Золотий Колос“ на 1936 р

ПРИЗНАЙТЕСЯ, КРАЩЕ БУДЕ.

В селі *Улючі* над *Сяном* існує гарний *Аматорський Хор*. Члени хору співають на запрошення також деколи на похоронах та за це виділ одержує добровільні датки. Цікаво знати, де подіваються датки, що їх *Ю. Дороцька* і *Ст. Полянська* дала *Виділові*. Може б голова читальні вяснив цю справу, бо чи скорше, чи пізніше оліва вийде на верх і тоді, що буде?

Сусід.

ВОРОБЛИК НЕ СПОЧИВАЄ.

Горстка кацапів у *Вороблику* не дозволила, щоб *Аматорський Гурток* при *Кружку «Сільського Господаря»* у *Вороблику* дав виставу в салі *Народнього Дому*. Але ідейні *Аматори* зладили собі сцену в громадському домі та в неділю 20. жовтня ц. р. виставили здоволяючим успіхом «*Новітніх Чортів*». За прихід зі вступів набули всі книжки «*Української Бібліотеки*». *Гра Аматорів* була добра, сая заповнена. Так повинні всі українські села на *Лемківщині* працювати.

Як вся наша молодь на *Лемківщині* буде безупинно працювати, плекати українську культуру та розвивати народні цінності — тоді наша *Лемківщина* не буде «заритим таланом» — тільки все буде блистити, як найкращі самоцвіти. Такою хочемо бачити цілу *Лемківщину*.

Евчик.

РУСЬКА ЯБЛОНІЦЯ, пов. Березів

Наше село одне з найбідніших в *Березівщині*. До війни в селі було дві корчми й там наші нерозважні господарі гайнували гріш, зароблений, деякі навіть своє поле попропивали. Ми не мали щастя до ідейного священика-українця. Через село перекотилась ціла валка їх — але самих руских. Щойно по війні молоде покоління взялось до книжки та почало освідомляти інших. Село поволі почало розуміти, що через освіту до кращого дійде.

Кілька літ тому, завдяки деяким енергійним людям — оснували в нас читальню «*Просвіти*» та задумали збудувати *Народній Дім*, де містилась би читальня, кооператива, відбірня молока «*Маслосоюзу*». Священик місцевий о. *Німілович*, честь йому! дав площу під будову, брати з *Америки* надіслали гроші на конечні видатки. Почалась будова — покладено вже підвалини, аж тут поліція з *Улюча* заборонила дальшу будову. Від цього часу минуло два роки, а все так стоїть, як стояло, дерево гние, а село пропадає в несвідомості. Деяким людем — цим власне жидам — залежало, щоб

здержала влада будову, бо зростаюча свідомість українського села — грозила їм виїздом зі села.

Однак, такий стан сплячки не сміє довше в нас, в Яблоніці, тривати, адже берім приклад з Порубіян. Їм також влада заборонила дальшу будову, — а вони ходили, домагались і сьогодні мають Народний Дім — твердиню. Самі селяни не зневірилися та не приспали так пекучої справи, як будова Народнього Дому.

Тому й ми відкиньмо байдужість, а всі дружно возміємось до діла, виклопотаймо дозвіл на будову й до праці з весною! Хай кличем нашим стане: До літа мусимо збудувати Народний Дім! Пам'ятаймо, що без нас ніхто нам нічого не зробить, відкиньмо колоди вперед ніг та з впертістю рушаймо вперед за краще культурне життя в селі, за майбутнє Української Нації.

М. Яблоніцький.

—О—

ЧАС ПРОЗРІТИ ЯВІРЯНИ!

Солтис села Явіря, Василь Солонина, вибрався до Жмигорода, полагодити орудки на зиму. Розуміється — як можна вертати до мів, та не закоштувати «шпіритайки». Попивши, — бідачисько — вже не годен був о власних силах вернути до мів. Попросив господаря з Мисцової і той забрав його на фіру. По дорозі зачалася диспуа. Солонина почав господаря перекопувати, але той не хотів слухати солтиса. Ображений солтис, бачучи, що слова не переконують, взявся іншого середника, радикального, палиці. Мисцовяни не міг оборонитися, заїхав до Кутів на подвіря господаря, і там прийшов йому на поміч Пец, винявши підкульок, прогнали войовничого солтиса. Солонина п'яний, болотом ледви ліз селом до Явіря.

Побитий сейчас пішов до лікаря. Тепер буде знати на другий раз, і виїс скаргу до суду за побиття, щоб п'яного не брати на віз. От «за твое жито, ще тя бито».

В Явірю є більше таких, що не гордять горівкою. Передусім можна це завважити в часі ярмарків в Жмигороді. Сонце над заходом, люди повертали з ярмарку до мів, а яворяни ще ходять по місті. Це село найменше свідоме зі всіх сіл ясельського повіту. Книжки ані часописей ніхто не читає.

Час Вам Яворяни прозріти, Ви багате село, можете мати народний дім, кооперативу (не таку як небішка дошницька) але як у Святоковій Великій. В цей спосіб боронити своєї чести, і не допустити до

того, щоб з Вас другі сміялись.

Цікаво знати, що скаже на войовниче поступовання солтиса віїт у Жмигороді, або староство в Яслі.

ДОМАГАЙТЕСЯ «НАШОГО ЛЕМКА».

Від 1. жовтня ц. р. кожна почта обов'язана на домагання людей продавати всі часописи, отже й «Нашого Лемка». Тому всюди, де «неправильно» доручають «Нашого Лемка», або де він пропадав би, там просимо звернутись до найближчої пошти і жадати від неї «Нашого Лемка». Тоді той поштовий уряд напише до нас, щоб ми йому вислали наш часопис до дальшої відпродажі, що ми негайно зробимо. Тому жадайте всюди на пошті «Нашого Лемка»!

Листування.

Вл. В. Присташ: про вощі часи збирайте всі спомини, бо це історичні матеріали; одначе старайтеся позмозі коротко та річево писати на одній сторінці паперу. Гарзд.

Впр. о. І. Бугера: одержали, робимо заходи. Про вислід повідомимо. Привіт.

Вл. Михайло Проць: славно, вислалимо. Привіт.

Впр. о. В. Кункевич: 2 зл. виславі чеком 501.760 — 17. X. ц. р. зачислено на передплату чит. «Просвіти» Вислочок. Привіт.

Вл. М. Шулик Комборня: 0.80 зл. через «Наш Прапор» одержали, часопис точно шлемо. Зокрема вислали 3 попередні недержані числа. Приєднайте нам передплатників, будемо Вам вдячні.

Вл. В. Жидяк: рекламуюте на пошті — 1 зл. одержали; присилайте нам список нових передплатників. Привіт.

Посмійтеся кусцьок.

- Ваню, чом не зачешешся?
- Бо не маю гребінця.
- А чом си не купиш?
- Бо мусівбимся чесати.

Іду тепер до суду.

— Коли вернеш?

Не знам; може за дві години, може за два роки.

—О—

Чому ти казав обтяти своєму псові хвіст? Бо він все радісно кивав хвостом, як приходила до нас моя теща.

ЗА ЗБУТ БАРАНИНИ.

По більших містах у цілій Польщі баранина дуже дорога, тимчасом у гірських околицях люди продають вівиці прямо за безцін. Очевидно посередники заробляють на доставі тої живини солені гроші. Довідуємося, що в Лиську польські Окружні Рільничі Товариства відбули недавно нараду в справі організації збуту баранини. Чи наші господарські організації роблять щось у тім напрямі, невідомо.

Урочиста річниця в Королівському Вороблику

Українське громадянство обох Воробликів відсвяткувало в дні 1. листопада ц. р. річницю смерті свого любленого і загально поважаного душпастиря, бл. п. с. д-ра Романа Винницького. Свято це вже самим збігом обставин бумо получене з Великими Роковинами в життю нашого Народу. Адже сама природа сприяла святові, бо по довшій слоті настали напричуд гарні та теплі — правдиво травневі дні.

Громадяни цілої парохії зійшлися численно, щоб гідно відсвяткувати це свято, зійшлися численніше, як кожної неділі.

Воробличани гідно вказали в цей день, що дорожать пам'ятю Покійника. Бо Покійний, як кожний чесний член великого Українського Народу, щиро дбав про піднесення національної свідомости серед селян, зокрема молоді. Показалось, що здорове зерно засіяне ніколи незабутим Покійником, вчасі його чотиролітної праці у Вороблику, зійшло і розвивається на славу Української Нації.

Жаль тільки, що наша доколична інтелігенція на свято не могла явитись... лише вислала свої привіти.

Свято почалося збіркою перед домівкою «Сільського Господаря» около 8 год. рано. Опісля влаштували численно зібрані похід до церкви на Богослуженя. Від год. 9 почалося Заупокійне Богослуження, котре відправили українські священники Впр. о. проф. Головач, о. Сальо, о. Горошко та о. Полянський. Співав український хор обох Воробликів під диригентурою п. Саламона.

По Богослуженню, о. проф. Головач виголосив до Громадян коротку проповідь, в котрій щиро подякував всім за так численну участь.

По Богослуженнях члени «Сільського Господаря» зійшлися громадно в своїй домівці, де д-р Цеплий, о. Сальо і Ст. Вархольяк виголосили відповідні промови.

Опісля повстанням з місць і двохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять Покійного, о. д-ра Р. Винницького та відспіванням національного гимну закінчилось це врочисте Свято. Воно позіставило Українському Громадянству милій спомин і незломну віру у власні сили — при змаганнях за кращу майбутність Лемківщини і цілого Українського Народу.

Учасник.

ЦІННИК ОГЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-гу шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..